

POVĚST O LIPÁNKOVI

Slunce se již povážlivě naklonilo nad obzor .Drobní obyvatelé křovin,palouků a stromů přidali na spěchu při shánění potravy i noclehu.Jen oba pocestní na pěšině v údolí v tomto okamžiku spíše zpomalili .“Už nemůžu .Jdeme už moc dlouho“,promluvila zadýchaně žena ,která již ztěžila udržovala dostatečnou vzdálenost na partnerovi .Ten se zastavil,pootočil hlavu a chlácholivě promlouval :“Však tam již budeme a pak si Hedviko odpočineš.Ty jsi přece velmi statečná žena.“Postava drobné a štíhlé Hedviky spíše ukazovala na mladé děvče,které ještě nesnese náročné cestování .Zavazadla mimo uzlíku,který bezpochyby skrýval jen nejnútější potřeby,neměli pocestní téměř žádná.Oblečení obou ukazovalo na chudobnější možnosti .Muž byl střední postavy se zaujatým a tvrdošíjným výrazem ve tváři.Při pohledu na partnerku se však v jeho očích vždy mihl záblesk něhy:“Víš,Hedviko,já věřím na dobrý konec našeho putování.Přece již musí skončit ty kopce a prudké rokly kde nevidíš živáčka.Vyjdeme ještě tady ten kopec a odpočineme si“ . „Kopec?Snad horu ,Kiliáne,ne?Podívej se vzhůru a vrchu málem nedohlédneš.A slunce je již za ním a prudce se stmívá.A cesta nahoru to jsou samé husté stromy se slabou pěšinou.“Samozřejmě,že měla Hedvika pravdu.Kilián však věděl,že se ještě dnes musí dostat co nejbliže k vrcholu .Ať se děje co chce.Však to Hedvika ještě vydrží.Šli již mlčky,protože námaha jim nedovolila ani promluvit,ani si povzdechnout.Vstupem do lesa se také náramně sešeřilo.Ještě nějakou chvíli stoupali a pak již opravdu nemohli.Kilián vlastně obdivoval štíhlou Hedviku,že putování s ním vůbec vydržela.Otočil se a včas zachytil Hedviku,která již vyčerpáním klesala . Náhlá tma překvapila i Kiliána.Do travnatého a jehličnatého lože uložil znavenou Hedviku a sám ulehl vedle.Hlavou mu běžely neveselé události ,které jim nepřály a byly hlavní příčinou jejich odchodu z rodného kraje.Pak však i jemu klesla hlava a spánek je oba milosrdně zahalil do bezesné noci.První se probudil Kilián .Chvíli ještě ležel na tvrdé „ podušce“ ,než si uvědomil pravý stav věcí .Pohledem se přesvědčil,že jeho křehká žena ještě spokojeně oddechuje.Z koruny lesního velikánu sletělo několik šišek a rozhoupané větve odhalily rezavou šošolku dovádějící veverky.Ráno bylo chladné a vlhké jarní rosou.Zlatavé skvrny dávaly tušit vycházející slunce.Kilián se zvedl a učinil několik kroků k tušenému vrcholu.Pak zůstal u vytržení stát.Pod ním ležela krajina o které kdysi jenom snil.Do dálky se rozkládala země plná ovocného stromoví,lesních tišin,úrodných údolí se stuhami řek ,chlumů a uprostřed ,jako jakýsi neskutečný útvar skalnatý ,dva komíny,dvě věže podivně plující krajinou.“Hedviko“,volal vzrušeně na svou ženu.Zbytečně.Ta,stejně zkoprnělá jako on,stála za jeho zády s nadšeným a překvapeným výrazem ve tváři.Objala jej a celým tělem se k němu přivinula:“Kiliánku,jsme na místě.Tam dole nás čeká jen to dobré,cítím to...Doputovali jsme“.Oba se pak ,po krátkém občerstvení ze skromného uzlíku, vydali do údolí.Cesta dolů nebyla jednoduchá.Však tušení konečného zakotvení jim dodávalo sil.Pojednou Hedvice zmizel Kilián z očí.Jakoby se propadl do země.Doslova.“Kiliáne!Kde jsi?“Naslouchala a pak uslyšela sesuv kamení i Kiliánovo klení:“Saframentská cesta z hor...to..Hedviko,Hedviko pojď mi pomoci.No to snad není možné ..proboha !“Vyděšená Hedvika se naklonila nad rázným srázem ,na jehož krátkém dně se nacházel její milovaný.V ruce svíral kámen a nevěřicně na něj zíral:“Co je to ?Hedviko,blýská se to jako drahokam a jaké krásné krystaly a plošky jsou na něm.Podivuhodný kámen!“Se ženou pak do uzlíků vzaly ještě několik těchto vzácných nálezů a pokračovali v cestě .Oba ještě plni dojmů se zarazili, když pod překonanou horou uviděli prvního lidského tvora.Shrbená postava s loktuší na hlavě nesla ztěžka klestí .Dohonili jí a vrásčitý obličej stařeny příjemným hlasem odpověděl na jejich upřímný pozdrav.“To za vámi je Kozákov „, odpověděla stařenka na dotaz „naše strážná hora.Někdy i nějaký drahokam nám vydá.Je to však málokdy.A tak málokdo zbohatne tak,aby již nemusel pracovat.Je tu však přece jen život snazší než jinde a zvláště v horách.“ „Stařenko,chtěli bychom se tady usadit ,ale nevíme kam se uchýlit?“pokračoval v rozmluvě Kilián,“jsem truhlář a trochu i řezbář a tak bychom se rádi již usadili.““Tady je dobrý kraj i lidé tu nejsou špatní.Zvláště jestli něco umíte a jste pracovití.To pak je tu život přeci jen lehčí.Vidíte,truhláře by tady dole ve vesnici potřebovali.Starý Trakal nedlouho co umřel a i chatrč po něm zůstala.Kdybyste se trochu přičinili můžete i obstojně bydlet.Ptejte se v Tatobitech,tak se ta ves jmenuje,po rychtáři Dráhů .Ten vám všechno poví a ukáže.“S tím se stařenka rozloučila a ještě cesty jim ukázala.Pak již oba radostně a s novou nadějí scházeli do údolí.Brzy se jim vše podařilo jak jim ta stará osoba

vypodobnila. Chatrč po Trakalovi nebyla nejhorší a Kilián se celé léto snažil ji pro milovanou Hedviku upravit. Při tom ještě sousedům práci truhlářskou odváděl a malé políčko jim zajistilo aspoň malou obživu. I pro pány z Hrubé Skály občas nějakou zakázku získal a pověst o šikovném řemeslníkovi se nesla krajem. “Zdravím tě Kiliáne ,“zastavil se rychtář Dráhů ,“jak se ti daří v té naší vsi? No to víš, lidi tady jsou zpočátku nedůvěřiví, ale když budeš potřebovat ,pomoci ti nikdo neodmítne. Hlavně opatruj tady tu naši lípu ,co ti před domem tak utěšeně roste. To víš je to strom posvátný. Naši předkové jej kdysi zasadili. Nikdo již neví kdy a kdo jej sázel. Vypravuje se ledacos. I nějaké předpovědi, prorocství se vypravují. No však to vše tady poznáš. Jo a taky děťátko nějaké si pořídíte ,ať vám je tady veseleji a ves naše ať se rozšíří .“ Tak se chvíli rychtář bavil s Kiliánem i po Hedvice se zálibně poohlédl. Ta od chvíle co se usadili ve vsi jen kvetla. Zdálo se ,že se jim tu opravdu bude dařit. Jednou se Kilián rozhodl, že pro potěchu ženě vyřeže hračku nějakou. Vzal svoje náradí a jeho oko zálibně spočinulo na mohutné větvi protějšší lípy. Však se nic nestane a nikomu ta maličkost neublíží, pomyslel si . Jen však na strom ruku vztáhl ,zvedl se jakýsi hukot, vítr a vyděšená Hedvika vyběhla před dům. “Nesázel jsi ,neber !“ ozvalo se zděšeným manželům. Oba pak ještě dlouho byli celí zaraženi. Kilián si pak ještě mnohokrát vzpomněl na slova rychtářova. Zvláště na ta o děťátku. To se jim jaksi nedařilo. Jak se jim život lépe a lépe utvářel, tím bylo v chalupě smutněji a smutněji. Jednou, když se po parném dni zatáhla obloha černými mraky měl podobnou náladu i Kilián. Mraky jeho však byly z marné touhy po potomstvu. Manželce však nikdy ani slovem nic nevyčítal. Ta však dobře věděla ,co se jemu v hlavě honí. Zapálila svíčku hromničku a tiše se modlila, aby očekávaná bouře byla k nim milostivá. Bylo proč se modlit. Vzápětí prořaly oblohu první blesky a náramné hromobití i krupobití se rozpoutalo. Však nakonec bylo po všem. Nejvíce je vyděsil hrom, který jakoby přímo nad chalupou spadl současně s oslnivým světlem. Nádherný podvečerní vzduch je vylákal na zápraží a oni uviděli jak uprostřed cesty leží mohutná větev právě z lípy čerstvě při bouři utnutá. Kilián sešel k cestě a nedůvěřivě zvedl větev. Nic se nestalo. Vzal ji a donesl na malý dvorek u chalupy. Zamyšleně vzal svoje rezbářské náčiní a provedl první řez. Opět se nic nedělo. Naopak se mu zdálo, že se jeho nálada zlepšuje a mysl se mu jasní. Pracoval pak celý čas a ráno znovu. Krátce, co se Hedvika vracela z políčka ,zastavila se u něho. Zůstala ohromeně stát. “Kiliáne“, zachvěla se, “co jsi to vytvořil“? A rozeštkala se. Před ní zářilo čistým ,bílým dřevem lipovým, malé děťátko. Bylo dřevěné, ale Hedvika pochopila Kiliánův výtvar jako touhu i jako výčitku. Ten ji však přivinul a laskavým hlasem ji utěšoval: “No tak ,Hedviko, vždyť je to jen hračka. Pro tvé pobavení. To víš, že bych chtěl děťátko, ale těším se i na to ,že se nám tahle touha vyplní. Víš co ? Budeme té naší hračce, dřevěnému chlapečkovi říkat Lipánek“. Tak se také mělo stát. Ještě večer si s Lipánkem v legraci hráli a pak odešli spát. Ráno je však probudil dětský pláč. Dřevěná hračka zmizela a místo ní si hrál s prstíčky zdravý chlapec. “Tak to vidíš ,“probral se první z nich Kilián, “tak Bůh všelijak si s námi hraje. Nevím proč, ale zatím nebudeme po tom pátrat.“ Oba se pak sklonili nad maličkým ,kterému i nadále ponechali jméno Lipánek. Ten jim pak samou radost působil. Měli ho rádi rodiče a on je. Jak pomaličku rostl tím byl smutnější. Rodiče se rmoutili nad jeho zaražeností. Jednou ,když jej Hedvika laskala a vyptávala se jej, zavrtěl hlavou a řekl “Neptejte se, však sami uvidíte. I ze smutku může být radost.“ Více se od něj nedozvěděli. V tom čase opět bylo horké léto a k večeru přikvapila bouře. Byla opravdu zlá. Ve všech chalupách blikala světla hromniček . V tom velikánském bouření a sinavém světle blesků nebyl nikdo kdo by myslel na jiného než vlastní přežití. Tak jak bouře rychle přišla, tak se i vzdálila někam k horám. Lidi vycházeli z chalup a obhlíželi škody. Vyšel i Kilián s Hedvikou. To co uviděli je přibilo na práh. Jejich lípa, posvátný strom obce, rozražena a sražena k zemi ,svůj kmen jen vyčítavě vztahovala k nebi. Zármutek byl veliký v celé vsi. A v chalupě po truhláři Trakalovi ještě větší. Ztratil se Lipánek. Od té velikánské bouře jej již nikdo neviděl. Uplynul necelý rok a hlásilo se již také jaro svými prvními vyslanci. Ohořelé torzo lípy jen doplňovalo smutek ,který vládl v chalupě. Jaro ohřívalo zemi a nebyl čas se zabývat smutky. Život se všude hlásil neodbytně. Jednoho rána vyšla Hedvika brzy před zápraží a nevěřila vlastním očím. Z kmene zmrtvělé lípy čněla jako svíce nová, pevná haluz obsypaná pupeny. A jak se slunce dralo vzhůru ,rozvíjely se pupeny do zelených lístků. V nastalém oparu vznášející se rosy jakoby Hedvika zahlédla roztomilou tvář Lipánka. Otočila se a za ní stál Kilián. Ve stejném okamžiku, který je zastihl tak náhle, se vzali za ruce a beze slova si hleděli do očí. “Byl to duch tohoto památného stromu. Znovu se zrodil z lásky a úcty“, řekl Kilián a posmutněle dodal: “Jen my

zůstaneme sami , i když jemu nablízku“.“Nezůstaneme“, přivinula se Hedvika a Kilánovu dlaň přitiskla k svému štíhlému pasu. Mlčeli a hleděli s dojetím k lípě.

Autor:

Petr Pešek, Tatobity 5.7.2007